

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamuse teemal „Säästva arengu strateegia tulevikuväljavaated”**(ettevalmistav arvamuse)**

(2010/C 128/04)

Raportöör: **Ernst Erik EHNMARK**

18. märtsil 2009 otsustas komisjon vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 262 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses:

„Säästva arengu strateegia tulevikuväljavaated”
(ettevalmistav arvamuse).

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutav põllumajanduse, maaelu arengu ja keskkonna sektsioon võttis arvamuse vastu 13. oktoobril 2009.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 457. istungjärgul 4.–5. novembril 2009 (5. novembri istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 178, vastu hääletas 21, erapooletuks jäi 18.

1. Järeldused ja soovitused

1.1. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tervitab komisjoni poolt kahe aasta tagant koostatavat eduaruannet Euroopa Liidu säästva arengu strateegia kohta ⁽¹⁾. Komisjoni raport moodustab aluse edasisele arutelule selle kohta, kuidas EL peaks säästva arengu strateegiat rakendama.

1.2. Komitee toetab komisjoni ettepanekut seada järgmisel ajavahemikul strateegia prioriteetideks neli põhiteemat: vähem CO₂-heiteid tekitav majandus, bioloogilise mitmekesisuse, vee ja teiste loodusvarade kaitse, sotsiaalse kaasatuse edendamine ning säästva arengu rahvusvahelise mõõtmise tugevdamine. Komitee avaldab siiski kahetsust, et komisjon ei ole edasisi konkreetseid samme süvitsi analüüsinud ega teinud konkreetseid ettepanekuid eesmärki, ajakavade ega meetmete kohta kõnealustes valdkondades.

1.3. Vaatamata vähestele positiivsetele suundumustele on selge, et ELi säästva arengu strateegia ei suuda praegusel kujul oma eesmäärke saavutada.

1.4. Selleks, et olla tõhus, vajab ELi säästva arengu strateegia täiesti uut valitsemisstruktuuri, mis sisaldab piisavalt inim- ja rahalisi ressursse, samuti ka mehhanisme, millega on võimalik kontrollida strateegia rakendamist.

1.5. Komitee kutsub üles ka suuremaks komisjonisiseseks kooskõlaks. Võimalusel võiks seda tagada kooskõla eest vastutav volinik. Komitee soovib samuti luua kõrgetasemelise sõltumatu komitee, mille ülesanne oleks jälgida korrapäraselt säästva arengu valdkonna edusamme ja esitada institutsioonidele avalikustatud soovitusi.

⁽¹⁾ KOM(2009) 400 (lõplik).

1.6. Komitee kutsub nõukogu ja komisjoni üles muutma ELi säästva arengu strateegia kõigi ELi poliitika metastrateegiaks. Kõik teised, lühemaajalise kestusega ELi strateegiad peavad andma panuse ELi tulevase säästva arengu strateegia eesmärkide saavutamisse. Paljud tänased poliitilised otsused avaldavad mõju järgmiste kümnendite jooksul. Lühiajalise mõjuga meetmed ei tohi halvendada tulevaste põlvkondade arenguvõimalusi.

1.7. Komitee käsitleb oma arvamuses vajadust Lissaboni strateegia ja säästva arengu strateegia parema kooskõla järele. Komitee nõuab, et komisjon näitaks uue Lissaboni strateegia ehk 2020. aasta strateegia koostamisel selgelt, kuidas strateegias välja pakutud meetmed aitavad kaasa pikas üleminekuprotsessis säästvamale arengule. Komitee nõuab ka, et tulevaste finantsperspektiivide, struktuurifondide, ühise põllumajanduspoliitika, teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse raamprogrammide ning kõigi teiste peamiste Euroopa tasandi strateegiate ja programmide puhul näidataks, kuidas nad edendavad säästva arengu strateegia eesmäärke.

1.8. SKP oma praegusel kujul ei tohi olla edaspidi poliitikakujundamise otsustavaks mõõdupuuks. Edusamme ja inimese heaolu tuleks mõõta muudel alustel kui seni. Komitee toetab kindlalt muude edusammude mõõtmise näitajate edasiarendamist ja kasutamist lisaks SKP-le. Antud kontekstis peab EL võtma ka seisukoha, milliseid väärtusi ta soovib edendada.

1.9. Säästev areng eeldab kohaliku tasandi kaasatust ja tööd. Sellise kaasatuse loomine nõuab nii sotsiaalpartnerite kui ka kõigi kodanikuühiskonna organisatsioonide aktiivset osalemist.

1.10. Selgel poliitilisel vastutusel on säästva arengu strateegia rakendamisel oluline roll. See kehtib nii ELi, riikliku kui ka kohaliku tasandi kohta ning määratleb selgelt ka Euroopa Parlamendi rolli. Komitee soovib luua mehhanismi, mida komisjon saaks kasutada riikide edusammude hindamisel kokkulepitud näitajate alusel, ning pakkuda igale riigile suuniseid konkreetse riigi jaoks olulistest küsimustest. Seejuures võiks lähtuda Lissaboni strateegia edusammude jälgimisel edukaks osutunud mudelist.

1.11. Komitee avaldab kahetsust, et komisjon ei konsulteerinud aruande osas enne oma ettepanekute koostamist EMSK ega teiste organisatsioonidega, ehkki selleks kutsutakse üles nõukogu 2006. aasta järeldustes. Sama oluline oleks olnud võtta arvesse kodanikuühiskonna organisatsioonide seisukohad. Komitee tuuevdas enda integreerimissuutlikkust säästva arengu valdkonnas, luues kolm aastat tagasi säästva arengu seireüksuse, mis omakorda algatas korrapärased konsultatsioonid riiklike säästva arengu nõukogudega. Komitee soovib kasutada kõnealust mehhanismi süstemaatilisemalt, tagamaks, et kodanikuühiskond aitab loovalt kaasa säästva arengu edusammude ajakohastamisel ja jälgimisel Euroopas.

1.12. Eriti oluline on, et meil oleks enne järgmist ülemaailmset säästva arengu tippkohtumist Rio de Janeiro 2012. aastal korralikult toimiv ELi säästva arengu strateegia.

2. Komisjoni teatis

2.1. Euroopa Komisjoni teatis (KOM (2009) 400 lõplik, 24.7.2009) säästva arengu kaasamisest ELi poliitikavaldkondadesse on kahjuks kõigest tagasihoidlik samm edasi. See küll rõhutab ühelt poolt vajakajäämisi ELi säästva arengu strateegia eesmärkide rakendamisel, ent ei tee samas mingeid jõulisi ettepanekuid nende vajakajäämistele kõrvaldamiseks tulevikus.

2.1.1. Komitee soovib selles kontekstis meenutada, et just selgete poliitiliste signaalide küsimus on olnud komisjoni, nõukogu ja parlamendiga peetud dialoogides omamoodi juhtmotiiviks.

2.1.2. Otsus poliitiliste signaalide kohta nõuab head ettevalmistust. Komitee avaldab kahetsust, et komisjonil on olnud käesoleval aastal võimalik eraldada säästva arengu poliitika kujundamise toetuseks vaid marginaalseid ressursse.

2.2. Komisjoni dokumendis on lühidalt kirjeldatud tervet rida arenguid seitsmes prioriteetses valdkonnas ning valdkondadevahelistes küsimustes. Tegemist on väärtusliku ülevaatega, kus juhitakse tähelepanu nii teemadele, mida tuleks rohkem esikohale tõsta, kui ka teemadele, mis vajavad põhjalikumalt analüüsi.

2.3. Dokumendist selgub, et kirjeldatud arengud on peaaegu eranditult negatiivsed. Viimastel aastatel on kliima- ja energiaküsimustele palju tähelepanu pööratud, kuid tulemused on siiani üldiselt kehvad. Ka transport on valdkond, kus suundumus

heitkoguste suurenemisele ei ole suudetud poliitika abil muuta. Üldse võib positiivseid näiteid leida vaid üksikute meetmete puhul nagu näiteks mõni paljulubav õigusakti ettepanek või uenduslik algatus, kuid puudub läbiv olukorda muutev suundumus.

2.4. Komitee ei soovi kommenteerida komisjoni skemaatilist hinnangut iga poliitikavaldkonna kohta, vaid nendib üksnes, et komisjoni analüüs ei ole kuigi julgustav. Selle tulemused rõhutavad vajadust suuremate poliitiliste jõupingutuste järele säästva arengu valdkonnas.

2.5. Säästev tootmine ja tarbimine on mitmeid aastaid olnud esmatähtis prioriteet. Veel üks näide oleks toormaterjalide kasutamine tootmisel. Statistika näitab, et EL ja USA kasutavad tooteühiku kohta kaks korda rohkem toormaterjali kui näiteks Jaapan. Siinkohal oleks võimalik saada ratsionaliseerimisest olulist kasu.

2.6. Komisjon on eriti prioriteetseks pidanud tööd sotsiaalse mõõtme ja sotsiaalküsimuste integreerimisel säästva arengu strateegiasse ja teistesse ajakohastesse ELi arengu strateegiasse (Lissaboni strateegia jne). Selle töö tähtsust ilmestab asjaolu, et üle 70 miljoni eurooplase elab vaesuses (määratluse kohaselt, mida kasutab mh ELi statistikaüksus). Rändeküsimuste ja vaesuses elavate inimeste arvu vaheline seos on oluline teema.

3. Kas strateegia on kriisis?

3.1. Säästva arengu poliitika käivitati Rio de Janeiro konverentsil peaaegu 20 aastat tagasi. Tippkohtumise sõnum oli selge ja veenev: elage nii, et te ei kahjustaks järeltulivate põlvete elutingimusi. Kümme aastat hiljem toimunud Johannesburgi tippkohtumise (ÜRO ülemaailmne säästva arengu tippkohtumine, Johannesburg 2002) järeldused leidsid laialdase kõlapinna. Lõpuks ometi koostati põhjalik ettepanekute pakett õiglaseks ülemaailmseks sotsiaalseks arenguks.

3.2. Ühe osana Johannesburgi tippkohtumise ettevalmistustest võttis EL vastu esimese ELi säästva arengu strateegia (KOM(2001) 264 lõplik „Säästev Euroopa parema maailma heaks: Euroopa Liidu säästva arengu strateegia”).

3.3. ELi säästva arengu strateegia võeti 2001. aasta kevadel vastu rõõmujoovastusega. Olukord muutus keerukamaks mõned aastad hiljem.

3.4. Strateegial ei olnud iseenesest midagi viga. Samuti ei puudunud entusiastlikud toetajad kodanikuühiskonna, poliitikute ja arvamussliidrite seas.

3.5. Probleem seisnes pigem selles, et puudus tõeline tahe (või suutlikkus) muuta visioonid konkreetseteks tegevuskavadeks.

3.6. 2006. aastal toimus säästva arengu strateegia läbivaatamine dokumendi „Euroopa Liidu säästva arengu strateegia läbivaatamine – Uuendatud strateegia” abil. Läbivaatamine ei andnud suuremat selgust prioriteetide ega rakendamismeetodite osas. Samal ajal töötas EL välja uusi programme muu hulgas majanduskasvu edendamise ja töökohtade loomise eesmärgil.

3.7. Säästva arengu visiooni ning arengu- ja konkurentsivõime programmide vaheline pingeline on viimastel aastatel teravnenud. Erinevus seisneb näiteks ajalisel perspektiivis: kui Lissaboni strateegial on keskpikk perspektiiv, siis säästva arengu strateegial on pikem perspektiiv. See võib viia selleni, et eelis antakse Lissaboni strateegia raames lühiajaliselt mõjuvatele meetmetele, mis on vastuolus pikka perspektiivi omavate säästva arengu eesmärkidega.

3.8. Kõnealuse kahe strateegia tööjaotuse läbivaatamine kogub üha enam toetust. Üks võimalik meede oleks strateegiate liitmine, et saavutada eraldatud ressursside tõhusam kasutamine.

3.9. Aruande eesmärk on siiski juhtida selgelt tähelepanu säästva arengu strateegia taaselustamise vajadusele. See võib olla eeskujuks nii Euroopa tasandi kui ka ülemaailmses töös.

4. Mida oleme õppinud?

4.1. Komitee on viimaste aastate jooksul vastu võtnud vähemalt kümnekond arvamust strateegia eri aspektide kohta, lisaks sellele kokkuvõtvaid ülevaateid sellest, kuidas strateegiat edasi arendada. Ühine teema on olnud säästva arengu strateegia ja Lissaboni strateegia arendamine koostöös, isegi kui nad kannavad eri nimetust (?).

4.2. Komitee on täheldanud kolme tegurit, mis üheskoos selgitaksid, miks need kaks strateegiat on ebahühtlaselt käivitunud.

— Üks põhjus on strateegiate erinev poliitiline kaal. Lissaboni strateegia pakub vastuseid poliitiliselt aktuaalsetele probleemidele, säästva arengu strateegia aga pikaajalisi prioriteete puudutavatele küsimustele. Erinevust võib selgitada ka isikute kaudu: Lissaboni strateegiat toetavad valitsusjuhid, aga säästva arengu strateegiaga tegelevad tihti keskkonnaministrid. See erinevus rõhuasetuses peegeldub ka ressursside jaotuses: nii komisjonis kui ka liikmesriikides töötab säästva arengu strateegia valdkonnas märgatavalt vähem inimesi kui Lissaboni strateegia valdkonnas.

— Kumbki strateegia on avalikkuse seas eri määral kõlapinda saavutanud: ehkki ei saa öelda, et Lissaboni strateegia oleks tuntud, siis teatakse seda igal juhul mõnevõrra laiemalt.

Säästvat arengut tajutakse millegi teoreetilise, mida on keeruline seostada praktiliste poliitiliste meetmetega.

— Vahendid ja hindamine: Lissaboni strateegial on range planeerimis- ja jälgimissüsteem vastavalt ühiste normidele ja ajakavadele. Säästva arengu strateegial on ebamäärasem süsteem ühiste prioriteetide vastuvõtmiseks ja ühiseks hindamiseks. Selle tulemusel saab Lissaboni strateegia avaldada liikmesriikidele tugevamat survet, säästva arengu strateegia kajastab rohkem üldiseid kavatsusi.

4.3. Viimane laiaulatuslik hindamine teostati enne strateegia läbivaatamist 2006. aastal. Nõukogu toonitas strateegia läbivaatatud suunistes, et ülimalt oluline on tugevdada säästva arengu alast koostööd ja kooskõla riiklikul ja ELi tasandil. Eriti oluliseks peeti säästva arengu valdkonna selgete tegevusprioriteetide väljatöötamist. Komisjoni 2008. aasta kaheaastase aruande eelses hinnangus märgiti ära ka edusammud toote olelusringi ning jäätmete vähendamise valdkonnas, samuti paljud keskkonnakaitse algatused („Progress on EU Sustainable Development Strategy”, lõpparuanne, ECORYS).

4.4. Oluline on märkida, et struktuurifondide ja säästva arengu strateegia koostöö ei ole kuigivõrd arenenud. Just eelkõige neis valdkondades, kuhu EL paigutab palju rahalisi vahendeid, peab investeringute jätkusuutlikkus olema kõige suurem prioriteet.

5. Säästva arengu strateegia taaselustamine: mõned lähtekohad

5.1. Euroopa Liidul on olnud kandev roll ülemaailmses säästva arengu püüetes. Paljud riigid ja riikide rühmad näevad ELis säästva arengu valdkonna teerajajat. Kui EL suudaks olla juhtpositsioonil ka säästva arengu strateegia taaselustamisel, oleks see suur samm edasi.

5.2. Praeguse strateegia üks paljudest probleemidest on prioriteetide suur arv: seitse peamist valdkonda ja neli valdkondadevahelist küsimust. Selgemate prioriteetidega strateegia oleks tõenäoliselt läbilöögivõimelisem. Läbilöögivõimelisuse seisukohast on otsustav ka see, et ELi säästva arengu strateegia saaks endale selged ja mõõdetavad eesmärgid.

5.3. Lisaks ei tohi edaspidi maha vaikida seda, et kuigi säästev areng toetub kolmele sambale, ei soosi kõik meetmed võrdselt nii keskkonda kui ka sotsiaal- ja majandusvaldkonda. Kõik olukorrad ei too alati kasu kõigile kolmele osapoolle. Sageli tuleb paika panna prioriteetid ning see protsess ei ole alati valutu. Minevikus on liiga tihti otsustatud prioriteetide kasuks, mis soosisid lühiajalisi majanduslikke huve. Kahjuks näib see korduvat nüüd ka praeguse majanduskriisi raames koostatavates ümberkorraldusprogrammides.

(?) Vt nt ELT C 195, 18.8.2006, lk 29 ning ELT C 256, 27.10.2007, lk 76.

5.4. Avalik sektor peab säästva arengu edendamisel võtma enda kanda olulise liidrirolli. Otsustajad saavad anda olulisi impulsse suurema säästvuse suunas õigusaktide, maksusoodustuste ja toetuste (sh kahjulike toetuste kaotamise) ning riigihangete abil.

5.5. Uued finantsperspektiivid perioodiks alates 2014. aastast peavad lähtuma tulevase säästva arengu strateegia eesmärkidest.

5.6. ELi säästva arengu strateegia peab tegelema kahjulike toetuste problemaatikaga. Komitee kutsub komisjoni üles esitama lõpuks ometi kahjulike toetuste reformi rakenduskava, mida oleks pidanud tegema juba aastal 2008.

5.7. Säästva arengu strateegia taaselustamine ei tohiks tuua kaasa suuremat tsentraliseeritud kontrolli. Säästva arenguga peavad kaasnema uued lähenemisviisid otsuste langetamise delegerimisele ja detsentraliseerimisele.

5.8. Säästev areng rajaneb kohaliku tasandi aktiivsel tegetsemisel. 1990ndatel aastatel andsid vabatahtlikud organisatsioonid, sh sotsiaalpartnerid, hoogu ELi tegevusele säästva arengu valdkonnas. Taaselustatud säästva arengu strateegias peaksid vabatahtlikud organisatsioonid etendama väga olulist rolli.

5.9. Olulised osalejad edasises töös on kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, eelkõige kohalikud omavalitsused.

5.10. Räägitakse vajadusest ettevõtjate suurema kaasamise järele. Taaselustatud säästva arengu strateegias on ettevõtetel enesestmõistetav ja selge roll. Ettevõtjad tunnevad selgelt üha suuremat huvi kliimamuutusi ning säästvat arengut puudutavate küsimuste vastu.

6. Argumendid säästva arengu strateegia taaselustamise poolt

6.1. Kas säästva arengu strateegia taaselustamine on oluline? See küsimus võib tunduda kummaline. Arvestades igapäevast teavet kliima- ja energeetikaküsimustest, põllumajandusest ja bioloogilisest mitmekesisusest jne, on konkreetseks tööks säästva arengu küsimustega küllaldaselt alusmaterjali.

6.2. Kliimasoojenemine on konkreetne probleem, mida on ajakirjanduses märkimisväärselt kajastatud ning mis on põhjustanud ärevaks tegevaid teateid, nt Sterni aruanne. Lisaks tõsteti TEEB-projekti (The Economics of Ecosystems and Biodiversity) raames esile ohud, mis ähvardavad ökosüsteemide valdkonda, kui me jätkame bioloogilise mitmekesisuse vähendamist ja ökosüsteemide ülekoormamist.

6.3. Põllumajandus laiemas mõistes seisab temperatuuri tõusu tagajärjel uute probleemide ees. Edasise põllumajanduspoliitika olulisim küsimus kõlab järgmiselt: kuidas peaks põllumajandus kohanduma tootmisega uutes tingimustes?

6.4. Seda nimekirja võiks aina jätkata. Enamik küsimusi on tuttavad üldisest arutelust. Vähem tähelepanu pööratakse sellele, et mõju meie igapäevaelule hakkab arvatavasti ilmnema eeldatust varem.

6.5. Komitee kutsub komisjoni üles muutma ELi säästva arengu strateegia kõigi teiste ELi poliitikate metastrateegiaks. Kõik ELi strateegiad peavad andma panuse ELi tulevase säästva arengu strateegia eesmärkide saavutamisele ja suurendama säästvust.

6.6. Komitee toetab kindlalt muude edusammude mõõtmise näitajate edasiarendamist ja kasutamist lisaks SKP-le. Hiljuti avaldatud Stiglitz'i komisjoni aruandes toonitatakse veelkord selgelt, et SKPst lähtumine ei ole piisav, et anda suuniseid kaugeleulatuvate otsuste tarvis, mida meil tuleb praegu langetada. Vastupidi, see tekitab meis segadust, kuna see näitaja ei too esile tõelisi probleeme ja nihutab lahendused seega tulevikku. Komitee võttis hiljuti vastu arvamuse, milles käsitleti mõju, mida avaldab uus lähenemisviis SKP mõistele⁽³⁾. Antud arutelu peab aga minema kaugemale diskussioonist mõõtmise näitajate üle. Peamine küsimus peab olema, kuidas saavutada säästvalt ühiskonna jõukus ja heaolu ning muutuda majanduseks, kus vähese sisendiga saadakse märkimisväärsed tulemusi.

6.7. EL peab kodanikke paremini teavitama ka säästva arengu valdkonna küsimustes.

7. Poliitiline vastutus ja vajadus juhtimise järele

7.1. Komitee on terves reas aruannetes säästva arengu teemal rõhutanud, et säästev areng nõuab poliitilist juhtimist ning tahet arengut vedada. Tegemist ei ole üleskutsega tsentraliseerimiseks, vaid pigem tahtega teha algatusi, luua võrgustikke ja võtta vastutust.

7.2. Komitee märgib, nagu mitmes varasemaski arvamuses, et tõhusad jõupingutused säästvaks arenguks nõuavad aktiivset poliitilise vastutuse võtmist, seda ka kohalikul ja piirkondlikul tasandil. Komitee rõhutab ka, et sotsiaalpartneritele ning kodanikuühiskonnale laiemas mõistes tuleb anda võimalus osaleda aktiivselt kavandamisel ja rakendamisel.

7.3. Seda silmas pidades on sobilik rõhutada vajadust mõlema olulise arengustrateegia – Lissaboni strateegia ja säästva arengu strateegia – koostööks. Ei ole oluline, millal need strateegiad ühendatakse. Tähtis on, et tehtaks tihedat koostööd. Igatahes peab olema selge, et Lissaboni tegevuskava meetmed peavad andma panuse ulatuslikuma ELi säästva arengu strateegia eesmärkide saavutamisse.

⁽³⁾ ELT C 100, 30.4.2009, lk 53.

7.4. ELi säästva arengu strateegia eduka rakendamise seisukohast on hädavajalik jõulisema valitsemisstruktuuri loomine. Komitee kutsub nõukogu üles looma ELi säästva arengu strateegia tarvis sarnane valitsemisstruktuur, nagu see on Lissaboni strateegial, mis sisaldab iga-aastast aruandlust, võrdlusanalüüsi ja avatud koordineerimise meetodit, nii et liikmesriike oleks lihtsam võrrelda ja et tekiks suurem konkurents säästvuse suunas pürgimisel. Lisaks tuleks nii liikmesriikides kui ka komisjonis eraldada enam ressursse ELi säästva arengu strateegia rakendamiseks.

8. Teadmised ja suhtumised

8.1. Komisjon eraldab haridusküsimustele palju ruumi ning teeb kokkuvõtte ELi selle valdkonna eri programmidest. Samas ei vaatle komisjon haridus- ning teadmiste alaseid küsimusi laiemast demokraatlikust vaatenurgast. Nagu ka kliimapolitiika, nõuab säästev areng otsuseid, mis ei tekita alati ovatsioone. Säästva arengu poliitikal nagu ka kliima- ja energiapolitiikal peab olema kindel seljatagune kohalikul tasandil.

8.2. Kuidas tagada seda kindlustatust ja toetust? Võtmetegur on siinkohal haridus, kuid haridus, mis sarnaneb pigem täiskasvanuõppega Põhjamaades (rahvaülikoolid), kus demokraatia mõõde on haridustöös olulisel kohal. Sotsiaalsest vaatenurgast aitab haridus jõuliselt kaasa demokraatlike struktuuride loomisele. Rahvaülikoolid on Põhjamaades etendanud olulist rolli mitmesugus-tesse kodanikuühiskonna organisatsioonidesse värbamisel.

8.3. See ei tähenda, et kool ning noorte haridus oleks vähem oluline. Tähtis on tugevdada nii noorte kui ka täiskasvanute haridust ning leida uusi pedagoogilisi meetodeid.

8.4. Komitee soovib säästva arengu strateegias haridusküsimusi laiemalt määratleda.

9. Teadustegevus ja pikaajaline areng

9.1. Säästvat arengut puudutavates otsustes on algusest peale rõhutatud teadustegevuse tähtsust. Vastu on võetud palju konkreetseid poliitilisi otsuseid teadustegevuse ja teadlaste koolitamise

pikaajalise arendamise kohta. Üks olulisemaid otsuseid võeti vastu Barcelonas ning sellega seati eesmärk, et liikmesriigid suurendavad oma kulusid teadustegevusele lähemas tulevikus või 2010. aastaks 3 %-ni SKPst.

9.2. Komitee soovib rõhutada, et on tähtis, et kõik liikmesriigid tagaksid Barcelona eesmärgi saavutamise ning suurendaksid oluliselt teadusuuringute rahastamist.

9.3. Teaduspolitiika ja Lissaboni strateegia tuleb ka selgemalt kooskõlla viia, et saavutada säästva arengu ja Lissaboni strateegia koostoime.

9.4. Uurimiskeskused teevad kliimaküsimuste valdkonnas head koostööd. Tõeliselt pikaajaliste teadusuuringute puhul võib olla keeruline konkureerida rahastamisele. Seetõttu soovib komitee komisjonil viia ELi teadusuuringute raamprogrammi raames läbi uuring tegelike vajaduste kohta kliimamuutuste, energiaküsimuste ning säästva arengu valdkonna teadusuuringuteks.

10. Parem ettevalmistus

10.1. Komitee on mitmes kontekstis rõhutanud vajadust poliitilise juhtimise järele säästva arengu või kliima- ja energiapolitiika meetmete ettevalmistamisel. Komitee on korduvalt tsiteerinud endist Prantsusmaa peaministrit Michel Rocardit, kes sõnas ühel olulisel EMSK konverentsil, et säästev areng toob kindlasti päevakorda otsused, mis ei pruugi alati olla lihtsad ega populaarsed. Luksemburgi peaminister käsitles sama teemat, öeldes mõni aasta tagasi: „Nõukogu teab täpselt, milliseid meetmeid on vaja võtta. Probleem seisneb selles, et me ei tea, kuidas tagada, et meid pärast nende rakendamist uuesti oma riigi parlamentidesse valitaks.”

10.2. Lahendus on konsulteerimis- ja dialoogimenetluste väljatöötamine varakult ja süstemaatiliselt. Eelkõige peaks see toimuma alt-üles lähenemisviisi alusel. Võtmesõna on siinkohal kaasatus, kuid sellele peab lisanduma solidaarsus.

10.3. Komitee on korduvalt toonitanud vajadust tõhusama koostööstruktuuri järele komisjonis. Täna olukorra valguses tähendaks see eraldi voliniku määramist, kellele oleks asepresidendi volitused ning kelle ülesanne oleks edendada suurte aktuaalsete strateegiate – säästva arengu strateegia, kliima- ja energiastrateegia ning Lissaboni strateegia – koostööd ja kooskõlastamist.

Brüssel, 5. november 2009

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Mario SEPI